పాటల పాలవెల్లి

ఈ అపరిచిత నాదమయ
ప్రపంచంలో
ఒకే ఒక సుపరిచిత
సుస్వరం ఆమెది
ఏటి నీటి పాయలు
నేల మీద పరుగులిడితే
వాటిని సెలయేళ్లని అంటాం
అవే పదాలై ఆమె గొంతులో
జాలువారితే
స్వర గంగాఝరులని తన్మయత్వంతో వింటాం!

ఇంత నిప్పు సెగ సోకగానే
కఠినమైన సాంబ్రాణి కరిగి మరిగి
పరిమళభరిత పొగ మేఘమై వ్యాపించినట్టు
ఆమె సన్నగా గొంతు సవరిస్తే చాలు
ఆకాశం మేఘాల చెవులు రిక్కించి వింటుంది
నారదతుంబురులు సైతం
పూర్వపు మాత్సర్యాలు మర్చిపోయి
ఆనందంతో ఆమె ఇంటికి చెవులానిస్తారు.

దేవుని మెడలో పొద్దుట వేసిన కుందమాల
సాయంత్రానికి తల వేలాడేస్తుంది
ఆమె పాటల పూదోటలో పూచిన
ముకుందమాల నిత్యనూతనంగా గుబాళిస్తుంది

బళ్లో తెలుగు పంతులుగారు
మహేశ్వర సూత్రాలు
శివుని ఢమరుకం నుండి పుట్టాయంటే
నిజమేనేమో అనుకున్నాను
ఆమె పాట విననంతవరకూ-

ఇన్నాళ్లు ఆమె గొంతుగూటిలో
నివాసమేర్పరచుకున్న గంధర్వులు
ఇపుడు తలదాచుకోను చోటులేక
అనాథలై ఏ ఆరుబయలు తిరుగుతున్నారో

ఎందరు తల్లులు ఎన్నినాళ్లుగా
జోలలు పాడి బిడ్డలను నిద్రపుచ్చారో
కానీ! సకల భువనైక మోహనుణ్ణి
మేలుకొలిపే అదృష్టం
ఈ తల్లికే పాటల పాలవెల్లికే దక్కింది

సాధన చేసి చేసి
పరమపద సోపానానికి
చివర మెట్టుగా
తన గొంతునే సాధనంగా మలుచుకుందామె!

జాతి జాతి యావత్తు
తరాలుగా ఆమె స్వరం కింద తలదాచుకుంది
ఆమె గాత్రజలంతో పునీతమైంది

ఎలకోయిలలు కూస్తున్నంత కాలం
వెన్నెలలు కాస్తున్నంత కాలం
పూలు పూస్తున్నంత కాలం
పసిపిల్లల నవ్వుల దివ్వెలు వెలుగుతున్నంత కాలం
ఆమె పాట ఆపాత మధురం - అజరామరం

(సంగీత సామ్రాజ్ఞి శ్రీమతి ఎం.ఎస్.సుబ్బులక్ష్మి స్మృతికి)

-శిఖామణి

మగవాడి మనసు

-అంబికా అనంత్

పాలిపోయి నీరసంగా ఉన్న శాంతి మొహాన్ని చూస్తున్నాడు మూర్తి. ఆస్పత్రిలో చేరి వారం రోజులయినా జబ్బేమిటో ఇంకా చెప్పడం లేదు డాక్టర్లు. ఆఫీసు నుండి ఆస్పత్రికి, ఆస్పత్రి నుండి ఇంటికి తిరుగుతూ, మధ్య మధ్య గంటల కొద్దీ 'క్యూ'లో నిలబడి రక్త పరీక్షలకు, స్కానింగ్‌లకు డబ్బు కడుతూ, శారీరకంగా మానసికంగా అలసిపోయి, తనే ఒక రోగిలాగా కనబడుతున్నాడు మూర్తి. డబ్బు నీళ్లలా ఖర్చవుతోంది. "ఇన్నిసార్లు స్కానింగ్ చేసారు, ఇప్పుడు ఇంకా ఏదో సిటి స్కాన్ చేస్తామంటున్నారు. ఇవాళన్నా తేలుస్తారో లేదో, నాకేం మాయరోగమోనని... నా వల్ల మీరు మంచానపడేలా ఉన్నారు...!" దిగులుగా గిల్టీగా అంది శాంతి.

ఏమీ మాట్లాడకుండా మౌనంగా ఆమె చేతికి హార్లిక్స్ గ్లాసు అందించాడు మూర్తి. ఆలోచనల వలలో చిక్కుకున్న అతని మనసు, అలసిపోతున్న శరీరం - ఒక మర మనిషిలా ఉంది అతని పరిస్థితి - టైంకి అన్నీ చేయడమే తప్ప ఇంకా మరేదీ ఆలోచించక పోతున్నాడు. అది అర్థం చేసుకున్నట్టుగా మౌనంగా హార్లిక్స్ తాగుతూ, గుండెలోనే బాధను అణిచేసుకుంది శాంతి.

ఒక అతి సామాన్యమైన మధ్య తరగతి కుటుంబం వారిది. శాంతి అనారోగ్యం చాలా అస్తవ్యస్తం చేసేసింది ఆ ఇంటి పరిస్థితిని. హైదరాబాద్ మహానగరంలోని ఆ సమష్టి కుటుంబంలో - పాత పద్ధతుల్ని పట్టుకుని వ్రేలాడుతూ, మడితడి ఆచారాలే మనిషి వ్యక్తిత్వం, మనుగడ అనుకుంటూ, అభ్యుదయ భావాలు గానీ, విశాల హృదయం గానీ లేని మూర్తి తల్లి ఆండాళ్ళు, 'రిటైర్' అయ్యాక మగవాడు కాలుమీద కాలు వేసుకుని పూర్తిగా విశ్రాంతి తీసుకోవాలి గానీ, పూచిక పుల్ల కూడా కదపకూడదు; పుస్తకాలు అద్దెకు తెచ్చుకుని వాటిని తిరగేస్తూ కాలం గడపాలనే మనస్తత్వం ఉన్న తండ్రి వెంకట్రావు.

ఆండాళ్ళు చాదస్థానికి, వెంకట్రావు, బద్ధకానికి తాళం వేయడానికి , భర్త చనిపోయి, వీరిని, ఆశ్రయించిన వెంకట్రావు చెల్లెలు కమలమ్మ, కాలేజీ చదువు ఎంతకీ పూర్తిచెయ్యని తమ్ముడు రంగా, హై స్కూల్‌లో ఉన్న చెల్లెలు లక్ష్మి... ఇది మూర్తి కుటుంబం!

అందరి అవసరాలు తీరుస్తూ, ఇంటెడు పనిచేస్తూ, సౌమ్యంగా నడుచుకుంటూ అందరికీ తలలో నాలుకైన శాంతి పడక వెయ్యటం, చాలా ఇబ్బందిగా ఉంది అందరికీ. ఆమె ఆస్పత్రిలో చేరిన రోజు నుండి, ఎవరి పనుల్లో వారు మునిగిపోయి, మూర్తికి ఆఫీసుకు బయలుదేరే లోపల కనీసం టిఫిన్ కూడా రెడీ చెయ్యలేక పోతున్నారు. ఖాళీ కడుపుతో, ఖాళీ అవుతున్న జేబుతో, క్షణక్షణం గుండె మాత్రం బరువెక్కుతోంది మూర్తికి!

భర్తను అలా చూస్తున్న శాంతికి మనస్తాపం, నీరసం ఎక్కువయిపోతున్నాయి. తనను త్వరలో ఆరోగ్య వంతురాల్ని చేయమని ఆ దేవుణ్ణి ప్రతి క్షణం వేడుకుంటోంది. తన నడుం నొప్పి వల్ల తనొక్కతే కాదు, ఎందరు బాధపడుతున్నారో అని కుమిలిపోతోంది.

నాలుగురోజులు, నాలుగైదు రకాల పరీక్షలు చేసి డాక్టర్లు తేల్చి చెప్పారు - శాంతికి వెన్నెముకలో టిబి వచ్చిందని, పూర్తి విశ్రాంతి అవసరమని, కనీసం ఏడాది పాటు వైద్యం చేయించాలని! కానీ, జబ్బు పూర్తిగా నయమవుతుందని, పూర్తి ఆరోగ్యవంతురాలు అవుతుందని భరోసా ఇచ్చారు డాక్టర్లు. ఆమెకు విశ్రాంతితో పాటూ, బలవర్ధకమైన ఆహారం ఇవ్వాలని ఆమెకు సపర్యలు చేస్తూ ఒక మనిషి ఎప్పుడూ తోడు ఉండాలని, నాలుగైదు నెలలు వెన్నెముకలో జబ్బు తగ్గుతూ బలం పట్టేవరకూ నడుంకి బెల్టు కట్టుకుని జాగ్రత్తగా ఉండాలని చెప్పారు. అందరి మొహాలు పాలిపోయాయి.

ఇంటి పరిస్థితిని ఊహించుకున్న మూర్తికి మాట రావట్లేదు. శాంతి ఆస్పత్రిలో ఉండడం వేరు, ఆమెను డిశ్చార్జ్ చేసాక ఎలాగ? ఆ ఊహే అతనికి భయం వేసింది. ఎలాగో మనసుని సమాధానపరచుకుని, శాంతికి ఇప్పించాల్సిన ఇంజక్షన్లు పేర్లు, మందుల పేర్లు రాయించుకుని, ఆస్పత్రికి కట్టాల్సిన మొత్తాన్ని కట్టేసి, డాక్టర్లు చెప్పిన జాగ్రత్తలన్నీ మళ్ళీ తలుచు కుంటూ, శాంతిని ఇల్లు చేర్చాడు. ఇలాంటి అనూహ్యమైన పరిస్థితికి తనే కారణమని, లోలోపల కుమిలి పోతోంది శాంతి. "భగవంతుడా, పెద్దవాళ్ళకి నేను సేవ చేయాల్సింది పోయి, వాళ్ళతో నేను సేవ చేయించుకునే సంకట స్థితిలో నన్ను పడేసావు... ఏం తప్పు చేసానని...? అనుకుంటూ కన్నీరు కార్చింది. తనలోని బాధని, ఆలోచనల్ని అన్నీ మూర్తికి చెప్పి ఓదార్పుని పొందుదామనుకుంది, కానీ మౌనంగా, ఏదో దీర్ఘాలోచనలో ఉండి, రాత్రంతా అలా కూర్చుని ఉన్న అతనిని చూసి, తను హాయిగా పసిపాపలా అతని వెచ్చని కౌగిట్లో ఒదిగిపోయి నిద్రపోయిన రాత్రుళ్ళు గుర్తుకొచ్చాయి. 'తన విధి వక్రించింది...' విరక్తిగా నవ్వుకుంది శాంతి. ఎదురుగా గోడమీద ఫ్రేమ్‌లో ఉన్న కవిత - ప్రేమకవిత ఆమెలో ఉద్వేగాన్ని మరీ పెంచింది. అనాథాశ్రమంలో పెరిగిన ఆమెను మనస్ఫూర్తిగా ప్రేమించి పెళ్ళి చేసుకున్నాడు మూర్తి. ఆ ప్రేమ చిహ్నం ఆ కవిత. ఎన్నిసార్లో ఆనందంగా చదివిన ఆ అక్షరాలు ఇప్పుడు అలుక్కుపోయినట్టు కనిపించాయి కన్నీటి తెరల్లోంచి....

'మగవాడు ప్రేమికుడిగా ఎంత భావోద్వేగాన్ని చూపగలడో, మొగుడు అయ్యాక అంత చప్పబడిపోగలడు. ఎంత అంటీ అంటనట్టు, నిర్వికారంగా ఉండిపోయాడు మూర్తి. టిబి వచ్చింది తన వెన్నెముకకి కానీ, మనసుకి కాదు కదా, ప్రేమ భాండారమైన మనసు పదిలంగానే ఉంది కదా.. అంటే ఈ శరీరాన్నే ప్రేమించాడా అతను...?!' ఆలోచనల, ఆవేదనల సుడిగుండంలో కూరుకుపోతున్నట్టు అనిపించింది శాంతికి రాత్రంతా!

❍ ❍ ❍

మర్నాడు మామూలుగానే తెల్లవారింది. ఎవరి పనుల్లో వారు మునిగిపోయారు. శాంతి మాత్రం మంచంలో అలా పడుకునే ఉంది. ఆస్పత్రిలో అలా ఉండడం వేరు... ఇంట్లో అందరికీ ఇన్నాళ్ళు ఒక 'కీ'

ఇచ్చిన యంత్రంలా అన్నీ చేసిపెట్టి, ఇవాళ అలా పడుకోవడం ఆమెకు శారీరక బాధకన్నా కష్టతర మయ్యింది. మూర్తి ఆమెకు మొహం కడిగించి, టిఫిన్, కాఫీ అయ్యాక మందులిచ్చి ఆఫీసుకెళ్ళిపోయాడు. అప్పట్నుండీ... నీళ్ళు కావాలానో, బాత్రూంకి తీసుకెళ్ళమనో... ఇలా ఒక్కొక్క పని, అత్తగార్నో మూర్తి మేనత్త కమలమ్మనో అడుగుతూ, మనసులో చితికి పోతూ కన్నీరు మున్నీరైయ్యింది. వారి మొహం మీది చిరాకును చూస్తూ, తన అసహాయతను తనే శపించుకుంటూ ఉండి పోయింది.

కానీ రాత్రికి ఇల్లు చేరిన మూర్తికి తన గోడు చెప్పుకోవాలనిపించలేదు... 'కొన్ని నెలలు సాగాల్సిన ఈ స్థితిని తను ఎంతగా ఓర్చుకోవాలో, మిగతా అందరూ అంతే భరించాలి' అనుకుంటూ... చిరునవ్వుతో 'భోంచేసి రండి' అంది. మౌనంగా బట్టలు మార్చుకుని బయటకు వెళ్ళాడు మూర్తి.

అతనికి భోజనం వడ్డిస్తూ, తామిద్దరూ శాంతికి ఎంత సేవచేశారో, ఎంత కష్టపడ్డారో నిష్ఠూరంగా చెప్తున్న అమ్మను, మేనత్తను చూస్తూ... "నాకు తెలుసు శాంతిని రోజంతా జాగ్రత్తగా చూసుకోవడం కష్టమేనని.. మీకు వయసు మీద పడింది.. నేను ఆఫీసుకు సెలవుపెట్టి తనని చూసుకోలేను. డాక్టర్లు చెప్పినట్టు శాంతికి సహాయంగా ఉండటానికి ఒక మనిషిని పెట్టటానికి నాకు ఆర్థిక స్తోమత లేదు. తమ్ముడు, చెల్లెలు వారి చదువుల్లో వాళ్ళు ఉంటారు. అసలు ఈ పరిస్థితిని ఎలా మనం దాటగలమా అనిపిస్తోంది...!" అన్నాడు మూర్తి.

అలా నాలుగైదు రోజులు గడిచాక, రాత్రి భోం చేస్తూ మూర్తి "బాగా ఆలోచిస్తే నాకొక ఆలోచన వచ్చింది" అన్నాడు. "మన సమస్యకు అదొక్కటే పరిష్కారం". "ఏమిటది...?" ఆత్రంగా అడిగారు ఆండాళ్ళు, కమలమ్మ. "నేను శాంతికి విడాకులిస్తాను!" అన్నాడు మూర్తి. మాట్లాడకుండా అన్నం తింటున్న రంగా, లక్ష్మీ ఒక్కసారి అదిరిపడ్డారు. "అన్నయ్యా... ఏంటి నువ్వంటున్నది?" అన్నాడు రంగా.

"అవునురా... మీ వదినకు పూర్తి విశ్రాంతి, మంచి పోషణ అవసరం. నేను వాటిని సంపూర్ణంగా ఆమెకు ఇవ్వలేను. కనీసం విడాకులిస్తే, తను పెరిగిన అనాథాశ్రమానికే తిరిగి వెళ్ళిపోతుంది. అక్కడ ఆమెకు కావాల్సినంత విశ్రాంతి, మంచి వసతులు ఉంటాయి!" అన్నాడు మూర్తి!

ఎలాంటి అచ్చట్లు ముచ్చట్లు తీర్చలేని ఒక అనాథను పెళ్ళి చేసుకున్నందుకు మూర్తిని, అతన్ని లోబరుచుకుందని, మాయలో పడేసిందని శాంతినీ ద్వేషిస్తూ, ఇద్దరినీ ఏదో రకంగా కష్టపెట్టిన ఆండాళ్ళుకి మూర్తి మాటలు ఎంతో తియ్యగా అనిపించాయి. మనసులో నుండి పెద్ద బరువు దించినట్టయ్యింది. ఆనందంగా నవ్వుతూ "అవున్రా మూర్తి, ఆ పనిచెయ్యి... అన్నివిధాలా అందరికీ మంచిది" అంది.

అన్నయ్యలో ఇలాంటి దుర్మార్గుడు దాగున్నాడని తెలుసుకున్న లక్ష్మి గుడ్ల నీరు నింపుకుని, కంచంలో చెయ్యి కడుక్కుని లేచి వెళ్ళిపోయింది. విచ్చలవిడిగా తిరిగినా, చదువుని లక్ష్యపెట్టకుండా సమయాన్ని, డబ్బుని దుబారా చేస్తున్నా, రంగాకు అన్నయ్య వదినల మీద అనురాగాం, గౌరవం ఉన్నాయి. కానీ అన్నయ్య ఇంత కుటిలంగా ఆలోచించగలడని తెలుసుకున్న అతనికి ఆవేశం, అసహ్యం ఒక్కసారి తన్నుకొచ్చాయి.

❍ ❍ ❍

"ఛీ ఛీ అన్నయ్యా... ఎంత స్వార్థపరుడివి. అసలు వదినకు నీ ఈ ఆలోచన తెలిస్తే, ఎంత బాధపడుతుందో ఆలోచించావా...? వదినకు నువ్వు అసలు తగవు..." విసురుగా లేచి వెళ్ళిపోయాడు రంగా.

"వాళ్ళ మొహం...వాళ్ళకేం తెలుసు మన కష్టాలు. నువ్వు తీసుకున్న నిర్ణయం చాలా చక్కనిది. అలాగే కానీయ్... గదిలోకి వెళ్ళాక మళ్ళీ మనసు మార్చుకోకు హెచ్చరించింది మూర్తిని ఆండాళ్ళు.

❍ ❍ ❍

గదిలో నుండి వాళ్ళ మాటలు విన్న శాంతికి ఊపిరాగిపోతున్నట్టు అనిపించింది. తను విన్నదంతా తన పిచ్చి ఊహ కావాలనుకుంది. మూర్తి సాన్నిధ్యం రసరాగంలాగా, తమ జీవితాలు సమన్వయ గానం లాగా అనుకుంటూ తను సాగించిన నిన్నటి రోజులకీ, ఊహించని కాఠిన్యాన్ని చూపిస్తున్న ఈ నాటి వాస్తవానికి ఎంత వ్యత్యాసం...? "నేనేం పాపం చేశానని నాకీ శిక్ష భగవంతుడా" అనుకుంటూ జలజలా కన్నీరు కార్చింది. మూర్తి అర్ధరాత్రి దాటాకా వచ్చి మాటా పలుకూ లేకుండా పడుకున్నాడు.

"కనీసం ఒక్కమాట కూడా మాట్లాడకుండా ఎలా ఉండ గలుగుతున్నాడో....!" అనుకుంది.

"నా హృదయ సీమనంతా ఆవరించాలి నీ భావాలు
అందులో పండాలి నీ తేనె మాటలు పంటలు"

ఎంతగా కదిలించాయి అతని వాక్యాలు ఆనాడు, ఎంతగా కుదిపేస్తున్నాయి గుండెని అతని ఆలోచనలు ఈనాడు!

శారీరక బాధతో పాటు మనసు కూడా మెలికలు తిరిగి పోతోంటే, ఎక్కడలేని ఆక్రోశం, ఒక దృఢ నిశ్చయం కలిగింది శాంతికి...

❍ ❍ ❍

మర్నాడు ఆఫీసు నుండి వచ్చిన మూర్తికి, ఎంతో ఆనందంగా ఎదురొచ్చింది ఆండాళ్ళు.

"ఒరేయ్ మూర్తీ... మనకు పట్టిన శని విరగడయ్యింది. నువ్వు అలా ఆఫీసుకు వెళ్ళావో లేదో, నీ పెళ్ళాం ఏడుపు రాద్ధాంతం మొదలు పెట్టింది. దొంగ కన్నీళ్ళకు కరిగి పోతాననుకుందో ఏమో...! తను ఇక ఈ ఇంట్లో ఉండనని విడాకులు, కోర్టు తీర్పుకోసం తను ఎదురు

కీర్తి కుసుమాలు

వెళ్ళిపోగానే
ఖాళీ ఏర్పడిందనుకుంటాం
గాలి వునికిని చాటుతూనే వుంటుంది
క్షణం ముందు శ్వాసించి
నెమరువేసి విడిచిన పచ్చటి వాసన
చుట్టూ వ్యాపిస్తూనే వుంటుంది.

ఇప్పుడే మడిచిన కవిత్వ పుస్తకం
పరిసరాల నిండా
పరుచుకున్న భావచిత్రాలు.

బతుకు చిత్రాలెన్నో
వందల మీటర్ల కింద భూమిపొరల్లో
దాగిన బొగ్గు నిక్షేపాలు
ఒకప్పటి బాహ్య ప్రపంచం
కవిత్వంలో వొదిగిన జీవితం
భావితరాలకు వెలుగును చిమ్మే ముడిపదార్థం

విడిచేసిన పాదరక్షలు
ముతకవో టెర్లిన్‌వో గుడ్డలు, చేతికర్ర
జ్ఞాపకాలు కావు
బతుకు పుస్తకం
నిలిచి వెలిగే వజ్రపు తేజం

కవిత్వ పదాలు
మనిషి వునికిని చాటే
కీర్తి కొండల్లో దాచిన
నిధులు, నిక్షేపాలు.

-హనీఫ్

మునుంపాటు చరణాలేవి..!?

ఎంత పచ్చగా వుండేది
డంకెల్ అంకెల గాయానికి
గిడసబారి పోయింది
ఏ గుడెసెని పలకరించినా
గుంజుడు గుండే...
ఏ బతుకు పందిరి తాకినా
రాలుపూల దండే...
ఆరుద్ర పురుగు తొలవని మట్టిపేజీలో
మునుంపాట
పరగణాల చరణాలేమయ్యాయో..?
చేలూ మనవే
చేతులూ మనవే
చేతలే మనవి కావు
ఒకే తరుణంలో దుఃఖాన్ని ఆనందాన్ని పంచే
ఊరబావి
ఊట నీటి తేట లేమయ్యాయో..?
కను పాపా మనదే
కను రెప్పా మనదే
చూపులే మనవి కావు
కొత్తగా సిగ్గుపడాల్సిందేమీ లేదేమో
కొత్తగా చింతించాల్సిందేమీ లేదేమో
బతుకు సరకుగా మారినప్పుడే
మనిషి కలలు ఎప్పుడో విరిగిపోయాయి
మనసు పొరలు ఎప్పుడో చిరిగి పోయాయి
చీడ పట్టని
చెట్టు నీడ మీద వొట్టు
గోబెల్ విలేజిలో
జననీ జన్మభూమికి చోటులేదు
విలువలు వెల వెల పోతుంటే
నమ్మకాలు అమ్ముడవుతుంటే
కన్నవారి శవాల ముందు
కన్నీరు కావడానికి కూతుర్లుండరు
కట్టె ముట్టించడానికి కొడుకులుండరు

-ఎస్. ఆర్. భల్లం

చూడనని నీతో తెగతెంపులు చేసుకున్నానని నీకు చెప్పమని వెళ్ళిపోయిందిరా...! మేము బ్రతి మాలినా ఆగలేదు, ఎవ్వరూ తోడు అక్కరలేదు, అంటూ ఆ నొప్పితోనే ఆటోలో వెళ్ళిపోయింది... ఎంత మొండి మనిషో...!"

ఒక్క నిముషం తల్లి కళ్ళలోకి చూసి, ఏమీ మాట్లాడ కుండా లోపలికెళ్ళిపోయాడు మూర్తి. కళ్ళు మూసుకుని కాసేపు కుర్చీలో కూర్చున్నాడు. ఎంతో మామూలుగా ఏమీ జరగనట్టు "అమ్మా భోజనం వడ్డించు" అన్నాడు. భోజనం తిని గదిలోకి వెళ్ళినిద్రపోయాడు. తను అనుకున్నది ఇంత సులువుగా సాధ్యపడినందుకు కంటి నిండా కునుకుపట్టింది ఆండాళ్ళుకి!

❍ ❍ ❍

మూర్తి మళ్ళీ బ్రహ్మచారి జీవితాన్ని కులాసాగా, ఖుషీగా గడుపుతూ, రాత్రిళ్ళు ఆలస్యంగా ఇంటికి వస్తూ, మొదటి తారీఖు రాగానే మాత్రం ఆండాళ్ళు చేతుల్లో డబ్బులు పోసేసి మరే విషయాలు జోలికి వెళ్ళకుండా, హాయిగా ఉన్నాడు. రెండో పెళ్ళిచేసుకొమ్మని ఆండాళ్ళు అతన్ని రోజూ పోరు పెడుతున్నా, 'పెళ్ళి, పెళ్ళాం అనే లంపటాలు" ఇక తనకి వద్దని తెగ నిక్కచ్చిగా చెప్పేసాడు. తనని కాలు కదపనీయకుండా, ఎంతో ఒద్దికగా, ఓర్పుగా పనులన్నీ చేస్తూ పోయే శాంతి లేక పోవడం, ఎంతో కాలంగా కొడుకు తెచ్చే కట్నం మీద కన్నకలలు కరిగిపోవడంతో ఆండాళ్ళు నీరుకారి పోయింది. ఏమీచేయలేక అందరి మీద ప్రతి చిన్న విషయానికి తెగ విరుచుకుపడుతోంది! అలా ఇంటి పరిస్థితులు తారుమారు కావడంతో మూర్తితో పాటు, రంగా, లక్ష్మీలు కూడా అసలు ఇంటిపట్టున ఉండడం మానేశారు. వాళ్ళ అలవాట్లలో, స్నేహితులతో కాలం గడుపుతున్నారు. ఒక రోజు రంగా, లక్ష్మి కలిసి మ్యాట్నీ చూసి, ఆ సినిమా లోనూ తమ అమ్మలాంటి గయ్యాళి పాత్రను గురించి జోకులేసుకుంటూ నడిచి వస్తుంటే, పక్కసందులోని ఒక ఇంటిలో నుండి మూర్తి బయటకు రావడం చూశారు. అతను స్కూటర్ స్టార్ట్ చేసి బయలు దేరే వరకు అక్కడే ఆగిపోయి, అతను వెళ్ళిపోయాక, వెంటనే ఆ ఇంట్లోకి వెళ్ళారు.

దేవత లాంటి శాంతి వదినను అన్నయ్య దూరం చేసుకోవడానికి కారణం అక్కడ దొరుకుతుందని.. ఆ కారణం ఏదైనా దాని అంతుచూడాలనే ఆవేశంలో లోపలికెళ్ళిన వారికి, ఆ దేవతే ఎదురయ్యింది.

ఒకరినొకరు చూసుకున్న వాళ్ళ మొహాల్లో ఆనందం వెల్లివిరిసింది. "వదినా.." అంటూ శాంతిని గట్టిగా కౌగిలించుకున్నారు. "నువ్వు మీ ఊర్లో ఉన్న హాస్టల్‌కి వెళ్ళిపోయావనుకున్నాను వదినా... ఇక్కడే ఉంటూ మాకు కనపడకుండా ఇలా దూరంగా ఒంటరిగా ఉంటు న్నావా...? ఇప్పుడే అన్నయ్యను చూసి, ఇక్కడ ఇంకెవరన్నా ఉన్నారేమే నిన్ను అన్నయ్యను వేరు చేసే వాళ్ళు అని లోపలికొచ్చాము... నిన్ను ఇక్కడ చూడడం చాలా ఆనందంగా ఉంది వదినా...!" ఆరోగ్యంగా కనిపిస్తున్న వదినను చూస్తుంటే, ఇది అందమైన కలకాదు గదా అన్న అనుమానం వేసింది ఇద్దరికీ...!

"నేను ఒంటరిగా ఎక్కడున్నాను... మీ అన్నయ్య ప్రేమ నాకు రక్షణ కవచమైనప్పుడు? ఆయన నన్ను తన గుండెలో నుండి ఎప్పుడూ బయటకు పంపలేదు. నేనే ఆయన ప్రవర్తనకు కృంగిపోయి ఇంట్లో నుండి బయటకు వచ్చేశాను. ఆయన ఈ రోగిష్టి భార్యను మరిచిపోయి, మళ్ళీ పెళ్ళి చేసుకుని ఆనందంగా ఉంటారనుకున్నాను కానీ..."

ఆమె మాట పూర్తి అవకమునుపే, చేతిలో పళ్ళు, కూరలు పట్టుకుని మూర్తి లోపలికొచ్చాడు. తమ్ముణ్ని, చెల్లెల్ని ఆనందాశ్చర్యాలతో చూస్తూ, శాంతి భుజాల చుట్టూ చేతులు వేసి అనురాగంగా దగ్గరకు తీసుకుంటూ "ఎలా ఉంది మీ ప్రియమైన వదిన? ఈ కర్కోటపు అన్నయ్య బాగా చూసుకుంటున్నాడా లేదా...?" అని చిరునవ్వుతో అడిగాడు.

"అన్నయ్యా... నిన్ను అలా అన్నందుకు క్షమించు. మేము నిన్ను సరిగా అర్థం చేసుకోలేదు...! ఇద్దరూ మూర్తిని చుట్టేశారు.

"లేదు... లేదు మీ తప్పేమీ లేదు... మీ మీదిన మీద మీకున్న ప్రేమ మిమ్మల్నలా మాట్లాడించింది... ఆ ప్రేమే నన్ను అలా ప్రవర్తించేలా చేసింది. అమ్మది, అత్తయ్యది ఎలాంటి మనస్తత్వమో నాకు తెలుసు. శాంతికి సపర్యలు చేస్తూనే, వారి సూటిపోటీ మాటలతో ఆమెను కృంగదీసేవారు... తను కోలుకోవడం మాట అటుంచి మనసులో రోజురోజూ చచ్చిపోతూ.... ఒక రోజు నిజంగానే... " ఆ ఊహే భరించలేనట్టు శాంతిని ఇంకా దగ్గరగా పొదివి పట్టుకున్నాడు మూర్తి".

"నా మాటలతోనూ, మౌనంతోనూ రెచ్చగొట్టి మీ వదినను ఆ ఇంట్లో నుండి బయటపడేలా చేసాను. వెంటనే తను ఉంటున్న 'శాంతిధామం' హాస్టల్‌కి వెళ్ళి, తనకు అసలు విషయం, నా మనసులో ఉన్న ఆలోచన చెప్పి, తనని నొప్పించినందుకు క్షమాపణ అడిగి నేను కుదుటపడ్డాను. పది రోజులు ఆఫీసుకు సెలవు పెట్టి, ఈ ఇల్లు అద్దెకు తీసుకుని, మీ వదినకు అన్నీ సమకూర్చి పెట్టాను. తనకు సాయంగా ఉండటానికి హాస్టల్ నుండే ఒక అమ్మాయిని మేట్రిన్ పంపారు. ఇంట్లో వాళ్ళు నా పరిస్థితిని అర్థం చేసుకోలేకపోయినా, నా స్నేహితులు ముందుకు వచ్చి నాకు ఆర్థికంగా ఆసరగా నిలిచారు.

శాంతికి, తన భర్తలోని ప్రేమికుడు పరిస్థితుల ప్రభావం వలన, అసహాయత వలన మూగబోయాడు కానీ మాయమవ్వలేదని చూపాను.

అమ్మ కళ్ళలో నేను రోగిష్టి భార్యను వదిలేసి జల్సా చేసుకుంటున్న జులాయిని.... అలా చెయ్యడం తప్పని గానీ, శాంతిని మళ్ళీ ఇంటికి తీసుకురమ్మని, ఆమెను ఆరోగ్యవంతురాలిగా చూడాలని గానీ, అమ్మ ఏ నాటికీ, అనదు. నాన్న నోట్లో నాలుకకు పక్షవాతం ఎప్పుడో వచ్చేసింది. అందుకే ఇలాంటి నిర్ణయం తీసుకున్నాను. ఈ నిజం ఏదో ఒకనాడు బయటపడేదే కానీ ఆ పాటికి నా శాంతి మళ్ళీ పరిపూర్ణ ఆరోగ్యం తిరిగి పొంది, పూర్ణచంద్రుడిలా కళకళలాడుతుంది.

"కానీ ఒకటి మాత్రం నిజం... ఆ ఇంటికి శాంతిని మళ్ళీ తీసుకురాను. పరిస్థితులు మారే వరకూ, ఒక భర్తగా, ఒక బాధ్యత గల కొడుకుగా, నా పాత్రలు వేరువేరుగా పోషిస్తాను. వాటిని కలిపి సమర్థవంతంగా నడపలేని అసమర్థుణ్ని నేను!" గుండెలోని మాటలన్నీ ఒక్కసారి గుమ్మరిస్తూ అన్నాడు మూర్తి.

"అన్నయ్యా... నీ మనసు బంగారం!" గర్వంగా అభిమానంగా అన్నారు రంగా, లక్ష్మి!

■

స్వర్ణాంధ్ర దీపావళి!

అత్యంతీనమ్మగ – ఆంధ్ర ప్రశస్తిని
అలరింపఁజేసె దివాళి వెలుగు
ఆంధ్రావతరణమ్ము నానంద ముప్పొంగె
అమలిన ద్యుతుల దివాళి వెలుగు
సంగీత సాహిత్య సమ్మేళనంబొందు
వేళ ముసరెను దివాళి వెలుగు
ఈ దివాళి మహస్సులింపె సలారంగ
తెలుగు నడకలోని కులుకు జూపె;
మానవతకు సంకేతమై మమత నింపి
విశ్వమందు చైతన్యమై వెల్లివిరిసె!
తనదు దరహాస చంద్రికల్ నెగడు కొనగ
వేగకొని వచ్చెతేజమ్ము – స్వాగతింతు!

ప్రగతి కాంతులు చిమ్మెను ప్రాభవాన
యువత భవితను గాంచి చేయూతనిచ్చి
జీవితాలలో వెలుగులు చిమ్మి భవ్య
కోర్కెతో నిక్కపుఁ బసందు కూర్పవమ్మ!

నిఖిల యువశక్తి అలరుచు నెగడు కొనగ
'నగర బాట'లోన వెలుగు నడక నడచె
'పల్లెబాటలు' విరిసెను. వైభవాన
ఈ మహస్సు స్వర్ణాంధ్రలో మీరుగాత!

వింతగ కాంతిపుంజములు వీధుల వెంబడి పర్వె; చిత్తవి
భ్రాంతిని రూపుమాపుచు, విభ్రాజిత జాగృతి సొంపు
పెంపుతో
కాంతివి రమ్ము! మానవుల కౌతుకపోహళి ధర్మరీతిగా
దాంతితొ కల్గజేయుమ! వదాన్యతతోడ దివాళియై సదా
క్రాంతి నిజంబుగా నడచి రావలె నేడు ధరాతలంబునన్!

కాకరపువ్వులున్ విరిసె కల్మష భావములేక శాంతితోన్
లోకశుభాన్వితమ్ముగ; విలోకిత కాంతులతో మతాబులున్
ప్రాకటమిచ్చె; 'శాసన సభా'ద్యుతి వెల్వెల బాఱుచుండెనా
ఊకట కంఠశోషములు ఘోషములై రవళించెనాంధ్రలో
ప్రాకిన రాజకీయముల వర్గమతాధిక కుళ్ళు మాన్పవే!

మధ్యతరగతి జీవుల మందహాస
పురుచి – మసక బారెను – నేడు పొసగలేక
వర్ణ వైషమ్య భావాలు వసుధ నిండె
ఇంపొదవు చిచ్చుబుడ్లు నేరీతి వెలుగు?

ఆంటి అంకులనిరి – అవ్యక్తానందాన
నాగరికతయయ్యె – నడత మారె!
మమ్మిడాడి పైన మమకారముప్పొంగె
తెలుగు భాష కెటుల దీప్తి కలుగు?

ధరలొ నరకాసురుల్ వేద్కదాపురించె
రయమున సమరోత్సాహములావరించె
పెనుతుఫాను భూతమ్ములు. పెచ్చరిల్లె
ఎలమి నవ్య మిసిమి కాంతులింపులోదవు?
మొఱకు తత్త్వమ్ము వదిలించు మూర్ఖులందు
తెలుగు జాత్యాభిమానమ్ము తేజరిల్ల!

–ఆచార్య శ్రీవత్స